

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Kontio, Aino-Marja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Isänmaan ja äitinkielen rakastaja". Talonpoika Antti Puhakan kansallisuuskäsitys 1850 - 1870-luvulla			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-04-17	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 96
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>1800-luvulla elänyt pohjoiskarjalainen talonpoika ja rahvaanrunoilija Antti Puhakka määritteli itsensä Yrjö Koskisen ja muiden fennomaanien jalanjäljissä ”isänmaan ja äitinkielen rakastajaksi”. Pohdin tutkielmassani, mitä hän sillä tarkoitti ja kuinka se erosi hänen säätyläisoppi-isiensä kansallisuuskäsityksistä. Tutkin Puhakan kansallisuuskäsitystä osana hänen yhteiskunnallista olemustaan, jossa korostui ennen kaikkea samastuminen maalaisrahvaaseen. Kuvaan, kuinka säätyläispiireistä lähtöisin oleva uskonkappale yhdistyi rahvaaseen kuuluvan ajatusmaailmaan.</p> <p>Puhakka hahmotti monet talouden ja yhteiskunnan kehittymiseen liittyvät ongelmat rahvaan ja säätyläistön välisen alistussuhteen ilmentyminä. Hänen ajatusmaailmassaan kuvastuivat sääty-yhteiskunnan aikaisen maalaisrahvaan käsitykset säätyläisistä, rahvasta sortavista ”herroista”. Herraviha oli yksi keskeinen osa myös hänen kansallisuuskäsitystään. Puhakan runojen ja valtiopäiväpuheiden erittely osoittaa, että hän ymmärsi kansallisuuskäsityksenkin rahvaan ja herrojen välisenä yhteenottona. Viime kädessä hän veti ajatuksissaan yhtäläisyysmerkin ”ruotsalaisten” ja kansan oikeuksia sortavien ”Suomen herrojen” välille. Kansallisuuskäsityksessäänkin oli lopulta kyse vain siitä, että herrat orjuuttivat rahvasta: he suhtautuivat rahvaaseen ilkeän ylemmydentuntoisesti ja elivät sen kustannuksella. Puhakan kansa, suomalaiset, oli vastaavasti yhtä kuin orjuutettu maalaisrahvas. Säätyläisfennomaaneja Puhakan herravihaa henkivät puheet eivät tietenkään miellyttäneet.</p> <p>Herraviha oli kuitenkin vain toinen puoli Puhakan kansallisuuskäsitystä. Puhakka vaati kansalleen – maalaisrahvaalle – puhumisen vapautta, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa. Hänen päämääränsä oli säätyjen katoaminen, tasa-arvo säätyläisten ja rahvaan välillä. Puhakka puhui Suomen kielen oikeuksien puolesta siksi, että se oli rahvaan kieli. Kansan ja kansan kielen aseman parantamisella hän tarkoitti rahvaan taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen aseman parantamista. Se taas ei ollut mahdollista, ellei rahvas voinut saada opetusta omalla kielellään.</p> <p>Kansanopetuksen järjestäminen olikin kysymys, jonka puolesta Puhakka ilmoitti olevansa valmis antamaan vaikka viimeisen pässinsä. Kansallisuuskäsityksensä yhteydessä ollessa Puhakka koki edustavansa koko rahvasta kollektiivina – vastassa oli herrojen muodostama kollektiivi. Hänen kansallisuuskäsityksensä koskevat puheensa eivät kerro mitään niistä eturistiriidoista, jotka vallitsivat maalaisrahvaan eri kerrosten välillä. Puhakan kansallisuuskäsityksen ymmärtää vasta, kun peilaa sitä talollisten sääty-yhteiskunnan hajoamisvaiheessa kokemaan identiteettikriisiä vasten. Hänen tulkintansa syntyi tietynlaisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa, jossa oli olennaista sekä talollisten sosiaalinen nouseminen että sen estyminen. Talouden alueella talollisten ja säätyläisten lähentyminen oli edennyt jo pitkälle, mutta kulttuuriset erot olivat vielä valtavia. Puhakka tulkitsikin kansallista sanomaa sekä herrojen orjuuttaman rahvaan jäsenenä että maalaisrahvaan vaurastuvaan osaan kuuluvana talollisena. Hän valjasti rahvaan perinteisen herravihan talollisten uusien tasa-arvo vaatimusten kyytihevoseksi. Talonpojan ajatuksissa kansallinen sanoma muotoutui näin aseeksi, jolla murrettiin talollisten sosiaalista nousemista haitanneita perinteisiä ajatusrakennelmia.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords talonpojat - nationalismi - Suomi - 1800-luku mikrohistoria - talonpojat - Suomi - 1800-luku Puhakka, Antti			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			